

14. Tjarnarhólminn. Tvö frumdrög
að ritgerð. Birt að nokkurru í
Lesbók Morgunblaðsins, VIII. árg. 1933
41. tbl. bls. 323 - 324

16 blöð qto.

Tjarnarhölmurinn.

Elstu manni þegarinn, Sigurdur Jónsson járnsmidameisti, mi á 90. ári, og Þjarni
 Matthiassen hringjari, þó þu ári yngri, munu eftir því, að þegar þeir fluttust hingað,
 Sigurdur í 19. ári, en Þjarni í 10. ári, að hölmurinn í Þjórninni var aðeins lítill gjóthringur,
 eigi að síður hafði hölmurinn faldveida þýðingu fyrir þegar þá, því þar fór fram
 ein af aðalsteintum þeirra, eins og mi á hölmum þegar Ísac voru í Þjórninni
 Þótt eigi vori hann við áttunni á flatar máli, var hann nefndur, "Hölmurinn í
 Þjórninni", og um stóð hans mi nokkru síða af því, að menn notuðu hann til
 þess að hafa í hömmu nokkur stonar hringar (Karusel). Stong ein var reist
 í miðjum hölmurinum, ofarlega í stönginni var flúerla ein, með reipum vidur úr
 hvortum enda hennar; við annan haldendann var sledi bundinn, með fjaldi
 yfi, og loyði ljós á lampa inni í fjaldinni; á sledanum sátu börn og unglingar,
 enda oft eldra fólk, sem lét alfa sér á sledanum hringinn í hring um hölmann,
 með því að trammveldin þarðuenn geggu á himn enda slárinnar óða togðu í
 það reipsid údrum megin og yftri sledanum þannig áfram eða drögu hann. Fargjaldid
 var 4 skeldingar fyrir hvern farsoga, nokkur hringferdir í sem, um mi var skiff
 og mi áhæfu kom í stad þeirra en áður var; þótti þetta góð og holl skemmtun í
 sunq ljóstu- og farn- welliser, meðan idri bundnu sér á stautum, leggjum
 eða illa á fornum fram og offer um þvera og endi langa Þjórnina. Ód áttu
 leyfi var hún eðli notud til skemmtana, usua hoad ýmsir létu sér að stóð þar,
 sem víða annar stöðar í hömmu, f.d. í melmum eða sléttum tímum, að slá
 höttum úr skemmtun. Sigurðarinn í þeim leit var nefndur "Hatta kungur"
 og þótti þá einu óvindulegra nafn en glámskóngur úr, en brátt mun sé

Stamtun hafa lagðt niður, enda mun þú horki hafa veid gæddog né fögum.
Af þessu sést, að hölmum munu hafa veid byggður í fyrsta með það eitt fyrir augum,
að hafa hringeljana í hönum.

Eyvindur Árnason útfararstjóri segir, að Jakob Sveinsson Hamari hafi um hafa fengið Svein Þorvaldsson "Steinböggvarn" til þess, um fyrir nál. 60 árum, að
akta gústi út í hölmum og hlada hann upp. Sennilega hefir hann þá stöðk að
notkun, eða svo, að hringeljan lagðist niður. Aðrir telja, að Ární Thorsteinsson
landfógeti hafi fyrstur mauna sýnt hölmum hann söm, að þekkja hann mald
og tvöfi, en Jakob Sveinsson síðan bókta um, svo að fuglar gætu hafet þar við, enda
mun hann og e. t. v. fleiri Reghvíkinga, hafa haft þar endur sínar í sumrum,
svo þó hefir betra nadi til að verpa þar eggjum sínum en í landi. Viltar endur
eða aðrir fuglar sáust þá sjaldan eða aldrei í Þjórninni, því þeir voru ódara skotun,
ef þeir sáust þar eða nál og þannum og áttu hvern fríðland fyrir bláðyrstnum fuglamordingji-
num, innlendnum og erlendnum, og flýðu því þeim og Þjórninni. Þú er þetta, sem batur fer,
breytt mig á annan og betri veg.

Þú á þessu síðasta árum hefir óregludur niður einn hér í þannum Horni því til
leidar, að hölmum í Þjórninni hefir veid stöðkaden þú mun: Þú gústi og mald hefir veid stíð
að hönum í alla vega og síðan hefir yfir hann að veidum til. Þú hann um nál. förfalt
storti að flatar máli en áður var, um fyrir 2-3 árum, enda hefir sú breyting á orðið, að hann
hefir veid alþotum af ýmsum fuglum 2 síðastl. sumrum, en þó einn mest af Urinni, sem
engum á sinn líka að finni og fjöri, en jafnframt að náðuelli. Þar sem þú sést að og vill
níkjum náða, en að þú hann vel við sig þarna, sýni m. a. það, að þegar þú hefir ferda-
niður, en hér var í fjöldi sumrum, þó eit í hölmum, til að skoda hann og falka myndir af
niður, en hér var í fjöldi sumrum, þó eit í hölmum, til að skoda hann og falka myndir af
niður, en hér var í fjöldi sumrum, þó eit í hölmum, til að skoda hann og falka myndir af

Krían á, eins og kunnugt er, varjulega aðeins 1 egg oda 2. Kríðrin voru þá um 80 að tölun og löflogu tínu fyrir fléiri.

Það var gaman að sjá svörtu húfurnar í á mjallabólku hálsnum og búknum og góðast upp í grasinu á vatni, þegar hann var fjölsettsmaður af nýkomnum gestum fögnu og fjórugu, summan frá Afildustóðsdrum og fjóru árdarhafi, en þeir voru að búa um sig í hinni vildenda rúki sínu, sem þeir höfðu ekki haft hugmynd um að væri orðid svo stórt og þeir sédru í hvern hátt þeir höfðu eignast það. Sv. sýnaustit "Korn þeim það fyrir sjónin, að þeir vörðust vera feimur við það í fyrstu, að setjast þar að, en þó leid elsti í löngu, að þeir fluttu sig þangað og undu sér þar hild boða.

Egjalst upp við niðirfugla líf og hefni mér aldrei fundist vorid vera hornid, þó en Krían gerdi vart við sig, um lokaleytið. Hinn komur varjulega 11. maí áustanfjalls og þingad um 14. maí. Árið 1893 brá hún föfessari varju, þó á þá horn hún 4. maí þar eytra.

Þótt loan sé varjulega nefud, vortodinn ljúfi, lendar hún oft í vortretunum og lokarum bunnu alkinnum um sumarmátaleytið, en Krían hummar oft asts slík vödur af sér og er hún þó réttnefudari "vortodinn ljúfi", enda gerir sjaldan nýgj vord vödur eftir að hún er hornin.

Að Tjarnarbólunnar hefni verid fjölsettsmaður á í lösin sínu ári, virðist mér benda á þó fjóra fyrir þús, að hann verdi einn st. elsti áður að minn og að jafnframt sé á lögdin 2 eða 3 hólmar í viddót, summan í Tjörninni; matti einu þeirra vera í Tjörninni fyrir summan Tjarnarbóluna, og steyldrum við þó sjá, að þá yrdi vel smugid og hordid í lögunum þáin.

Rekloft er, að Krían og fleiri fuglar séu þeir fjölsteyldir fleiri og fjórsamari, sem þeir njóta meiri kyrdar og noddis og séu þeir egg í kríðri, og þá þess að fleiri en ein Kría hafi verid um hvern kríðar, þá sýni það einu löftun, að þá er fyrir

faglinum í hölmomnum míns og hann er mín og að brýn þess er í að stöðka hann að
 minni eða tryggja fleiri; en þá má gera það fyrir, að kosta að vinna vaxi minnum
 í augu. Eðli þetta er stíllid að minni setji hann fyrir sig, þá hann yndi alls eðli til-
 fimmvöðgur: Þó er af gjöfúnum herna í skingum tórum; þá má flýta í bílunum út á
 fjörðina þegar áður er, hlada því þar nokkurn veginn roflarögn og láta það svo summa
 niður jafnstjótt sem ísa leysir að vorum til og að því bílunum flýta þangað mót og
 þess til yfir breiddu. Hugg ég margir dýrtíðarvinnum þegar úr ver varid en til þessa
 og að þegar bílunum minni þyja aukið og meira fagla til vera fremur til yndisbóta en anna.
 Þó er að vísu haldur fram af ginsum, að kria sé, mestri vargur; þá er hún eðli, en hún er að áun-
 lega duplef og lotur eðli þóda sé minn þó; og þessi aldrei heyr henni bændu við nokkurn rún-
 skýp eða kretki, né haldur að hún þessi gerð minnum min. Hún ver sig vel, affoami sítt
 og verustad með miklum hetjuskapi og hugþyrði, svo að miklu stóri og grimmari dýr
 fara ávara í flötta undan henni, en hún roðst að þess; hún ver einnig oft aðra meira-
 lausu fagla og afkvæmi þeirra fyrir ginsum þá dýrum. Og þessi oft telid eftir ginsu merki-
 legu og skríttu í fari þessa fagra og fjöruga fagla og hann ginsar sögur af því að segja. Al-
 kunn er sagan af viddurágu Krinnu við kónu eina, som etladi að fara að góða sé á rúju
 þessastjóti. Þá var minn ferdagur, leykid, að kisa labladi viddu að fjörð og sá hún eina
 sítt í vogarbrúnni, yzt við fjörðina, en vogur þess að kisa sá sé eðli þótt
 að ganga beint framán að Krinnu og taka hana svo, "án dóms og laga", laddidit
 hún viddu fyrir bakinu, stílladi þar á steinnum meðfram fjörðinni enz
 hún var Krinnu í móts við Krinnu. Þar sem hún sat og ruggdi eðli
 að sé, hljóf þá kisa upp á bálkum, krenali Krinnu í suatri og

þabbi og þær hafa í minnum sýndu á leið til Hljón-
 skálans. Þetta sáum Kráur í hölmanna. Ad félagsgjafi þeirri var
 dauðadand og voru eftirlengi ad átta sig í því, hvað geru skyldu. Þú
 hversingur í hölmanna ⁵⁰⁰ hídast þessu, með allstærar argi og ógnunum,
 so þú sá sér þann mest vonstan ad sleppa hversingur sínum! Þú fylgdu
 síðan þinni hversingur stalloptur sínum til heimkyrma þeirra allra,
 út í hölmanna óskaddaðri. — Hefir „lós“ aldrei hversingur sitt 500, ad
 fornarþingd sleji strax, heldur en þeim um ad geru. ad það lifi sem lengst
 þeim til skenstunnar og leiks, um yfir lýkur. —

Í suman sá og fúð veidibjöllur hídast með mikilli grind ad andur-
 ungunum í Þjórninni; þó gerdu hversingur tiltráunir af árum til ad hversingur
 þessi litlu geru, nijskúidur í stóruminni; þó ylfurdu yvrimundu og grimd
 og gráði, modurnar (andurnar) gátu eftir vaxid ungunna með öðru en garga
 ad veidibjöllunum, en það gang fótur þó eftir til græna, after á móti þjódi
 þeim eftir ad reisa rind íd hversingur þeim en hölmanna byggdi, þó þann þann
 um í sínum fylkingu og virstið seji: „Hér en ofþar fíðland, smáfíð þú í
 þurku, vaxandi gíðar!“ Veidibjöllurnar hótjðu frá í bili, þessu ungunni
 og stórbjöldu vortur yfir hundaþotstú, so síðan þar stundar þess og þessu
 so ad vortur spori after og lýkjðu á nýjan leik; en ávallt var leikid man-
 leja á móti og þóttu andu veidibjöllurnar ad smækta í leik, so andur og
 sljappar undan þessu litlu dyri, Hljónni, og leika fyrri sér norður í

Þessu andu ungunni.

Og hafi oft sáð Kráur síta í gangveitunum sínum við Hljónskálans
 og modur þeirri. so mála fleytja þeim með þa sta mund eti, fljúga síðan

fránn og af þess og selja meira af slettu hafi og endurtaka þetta allt
 að 20 sinnum í söm. Síðan hafa þeir skriðt á um þetta þannig, að sís
 sem áður flaug og ferdí þinni ljórgina, settist niður, en þá flaug þinn
 upp og ferdí þeirri sem sat matinu á sama hátt og þinn hafði gert áður.
 Þá er of allkunná, að Kríur, einn og margir aðrir fuglar, eru notfornir um
 vöðva bræytingar. Menngeta er lítt sig í, að þeir vita jafnlangt nefi sínu í
 þeim efnum og einn engu stéttubelli en vöðva spáin í útvörpum stundum.
 Þóttid effir Kríurmi í langvarandi þurka tíð: Einngóðan vöðva dag er þinn
 Krossin útinn áll þinn, þótt bjart og hviðstíkt vöðva sé og enginn sé úggandi
 um ríögn; svoimar þinn þá yfir þínum, sest niðan og flýgur upp, einn
 og þinn sé að votta yfir einhverju efni. Þaginn effir eða jafnvel nootu nótt
 er þinn inthellirígning. Þetta þinnar matkeris og ferdí sig upp að yfir-
 bördinn, upp undir svörðinn og Kríur vöðva það hann er að fara: að þá sér
 deigan dröpa, en þá not Kríur í hann og togar hann upp úr motdinni.
 Þygot effir að ef þinn hingad til bjarnis, mi fyrir minnum 30 árum, var
 enginn fugli vid vott hér í Þjórninni eða nálogt bonnum: Allt var stöðid,
 sakt og dröpsid mistekman laust. Efí einn þeir efki einungis látinn í
 ferdí af þínum eldri, heldur og bönnunum, sem daglegu höpsast að þeim og
 hafa yndi af þvi að hotta í þá og meira að segja gefa þeim braud eða annan
 mat, jafnvel úr löfa sínum. Hverj er þetta að þakka? Engu eðta
 en þvi, að bönnin einn fariu að vöðva þessum sem notkar ston ar
 leita félögum sínum, sem þá hafa yndi af að gledja og renngangast alag-
 lega, hotta í tiltekki þeirra, Katti og síni og eiga badi bönn og fullordni
 þakka stíldan fyrir þessu auknu og löfussda stílding þeirra í lífi

og skjórum dýrunum.

Viltú nú notkann halda því fram, að þetta sé ljótt eða síðspjettandi, eða
 meira því, að fuglalífid sé og eigi að vera gott og fagurt rýpseldis meðal
 fyrir börnin, til síðfárunar fyrir þau og samíðan með mállausnu dýrun-
 um? Orð þad þá aðans fyrir fordildarsakis og að ástodulausu, þótt þau
 sé fram á, það einmitt kannanna vagna, að fuglalífid sé í lörunu sé
 aukid og einhverju lítilræði sé til þess kostad af lojurnum? Að
 minnu áliti og margu annara, er svo stærlega og stöðum arlega kélid
 hugsad um sabelassar og hollar stremkann fyrir börnin í þessum líd,
 að slétt lítilræði, sem hér er þau á, með hjálguu hólmannu í
 fjórnum, ætlu meum ætli að helja öfvi börnum. Að þú ári samstot-
 ast meum um þad, að þau kenna að meira þad líta sem fyrir þau er gert
 í þessum líd, með því að leyfa þeim að nýgungust fuglana í þann hátt
 sem þau gera nú orðid.

Einna áhrifunustu og glædilegustu sömmunna fyrir þessum hefi sjú séð
 og reynt í undanförunu sumrum við nokkurn doylega viðgyminguna mína
 við börn þau, en áralid þaga í kannabinnili Odd-Fellawa við Sítingu
 þott. Þar er allfjölbrétt fuglalíf, stúner, endur, tónu, spóav, marinerkur
 og nýprispírur, sólsterkijur, steindröplur og jafnvel jaddakauar. Flósti
 þessara fugla þaga átt húsídur sín og egg í þeim, nýgj norri heinu í þeim.
 Hvú að þaga börnin gert gagnvart þessum smáum og sáhlánu gestum
 sínum? Þau þaga, í hvert skifti sem sjú hefi þeim ótt þau, þórnid með
 sína steinþrúna hvert og bent mér í, í kannu þeim einlogni sími og
 einfalddétt, að hér sda þau ætti þessi sda him fuglana húsídur við

eda egg, sem sjálfsagt vóri að hlýma að á alla lund, en einhver
 þó að láta nióta fríðar og viddis, þangað til sí gleðilega stund vóri
 uppskrúmin, að morgunin gætu farið að þyggja mat að þeim, labba úr
 hreidrinu og síðan að lora að þjuga og syndu nið foreldrum sínum.
 Börnin höfu þeir fylgst með því hvern búskaþrum líd í barna helmu
 þessara smálingja, þingluma, eigi síðan en í þeirri eigin barna heli. Þau
 höfu þort þeim brandmylsnu og matna í hreidrinu og verid hroðug af.
 En þetta efli eitt hvar í áttina til nógðeru og vinnuenda vid saklausu
 mállæpsingjanna og smá dýrin? Gótu uppeldismedal fyrir börnin?

Eg, fyrir mitt leyfi, álit það betri skóla og hollari lardóm fyrir börnin, að
 þau lori, enu síðan en ymistoft annað sem þeim er hent, að morgunast
 dýrin nið góðum stúlingi á tilþimringum þeirra og þóttum, enda sé
 þeim það nauðmylsu en að fá einhverja nasasjón af því, hversu margi
 meim, saklausan konu og börn þeir elípu og myrta, þurru herkonungarnir
 og Heliasarnir Catigula, Nero og Napoleon og öðru slíkin gallagrípni
 manntýpisins, sem sagan getur um og neytt er uppsá börnin að lora.

Lora ein átti hreidur sitt rétt hjá nólu barnanna vid Odd Fellows heim-
 lid í sumari. Þýpstrumi vau þinn vitanlega fyrir notkun ónædi, þógu börnin
 voru að leika sér hjá nóluinu og róla sér svoa náloft henni, en til þess
 að spelia hana, fundu þau bratt upp í þá snjallædi, að þora henni nið í
 hreidid, oim sínu eða hrisvan í dög og þá oftar som þingur líd; þetta
 höfu þau áhrif, að lora vau svo spök, að börnin gátu rétt henni lora
 og aðriru effri annu og látið hana grípa hana in löga sínum, og síðan, en
 lora höfu mig að eit, gleymdu börnin efli að matu þá á sléku sel-

Þjarnarhólmsinn.

Sannilega veit einginn mikilvæði Reykviðinga hórsu gamalt hólmsinn er,
 en eftir því sem ég hef komist nokk, mun hann vera kominn yfir áttatíu.
 Þjarni gæmli Matthiassen Þingjóni, sem er 87. ári og Sigurður gæmli Jónsson járn-
 smiðavæðistari, sem er kominn hátt á 90. árið, munu eftir hólmanum frá því
 fyrsta að þeir komu þingau til Þjarnar, annar á 10 ári, en þeim 19 ári þó að
 hólminn var þá lítill nið og þó honum væri lítill sönni sýndur, að öðru leyti en
 því, að á veturnum, þegar ís var voru á Þjórninni, notaðis eskulýðum Þjarnar þann
 til þess að hafa í honum nokkru stöðvar þingstjónu: Allhá stöng ein var reist
 í honum miðjum; efst eða ofarlega í stönginni var þveigla ein, með kötlum rindur
 úr hvernun enda hennar; við annan háttalendann var stedi bundinn og sáttur
 í honum börn og unglingar, eða stundum eldra fólk, sem létu aka sér á stöðum-
 um þingjum í þing um hólmanum, með því að hann hefði þarhlennu gengi
 í þeim eða sláttum og yftri þannig stöðum áfram; fargjaldid var 4
 stírdlingur fyrir hvern farþega, nokkrar þingstjónu í sönn, ungrum var stíft.
 Þótti þetta góð og holl stömmum á tungllyktu og þann sölum, en annars var
 hjálalad yfir stöðum og ljós látið loka í hjálum, meðan aðin brunnur sér
 í skantum, laggjum eða klakatorfum, fram og aftur um Þjórnina; að öðru leyti
 var hún stíft notid til skammtana, nema hvar ymsi léku sér að því þar,
 sem eða annarsstadar í öðrum, þó þó að slá köttum úr sköttum. Sígu-
 vegurinn í þeim leik var nefndur „Kattakóngur“ og þótti það engu óvæðu-
 legra nafni en glimmkóngur úr, en brátt mun sí skammtum hafa lagzt rindur,
 eða mun hún hvarhi hafa verid gefeld úr fögur.

hvorðki lífs né lítna, en vitnuðsgu var þar að einu nu landi stelli að ræða.

Seriuslof er, að hölmum eða þrjóðhringum hafi verið seth þarva mid þad eith þyrri augum, að hafa þring eljama í hömmu.

Eyvindur Þómason útfarastjóri segir, að Jakob Þómasson hæsniðamaistari og Kennari Eyvindar, hafi ferid Þóris Þórnaldsson Steinþoggvaru til þess, úr þyrri nál. 60 árum, að aka þrjóti úr í hölmum, stakka þann moldur og hlada þann upp, en þó mun þring eljan orðid að leggja of midau. Þóris Þórnaldsson var staddur ávistar úr Skaffa fellsþótu og var alþannu stámsniðar í þeim tímum og hafi m. a. manna þróður byrjad í þvi að aka glímur og fl. í þrótti. Glímuvallurinn hét Glímuflof og var hún nál. þvi sem Þringbraut liggur sunnanvert við Kildijugaðinn, þv jafuvel í útförum.

Indriði Þómasson ritstjórnundur sem úr er í 83 ári - engoti verið 20-30 árum yngri eftir útförum að dómra - segir að Arnri Þórnaldsson landþrjóti hafi synd hölmum þann sama, að þakka þann mold og lofti, en Jakob Þómasson unni síðan hafa bett 500 mm, að þrjóti hafi þar úr, enda hafi hann o. fl. Þess víðinga kaffi hafi þar endur sínar í sumrum, svo að þvi hefdu betra nðvi til að verpa eggjum sínum þar en þvi höfdu í landi.

Þetta er þv eia aðri þrjóti sáist þv sjaldan eia aldrei í Þjórninni, þvi þvi voru óðara stótnir, eftir sáist þar eia nál og þannu og áttu þvengi frídauð þvri blóðþvástum þvri mórðingjum, innlendum og erlendum og flýðu þvi þvrius og Þjórnina. Þvi er þetta, sem betur þer, breytt nýj í arman og betri vög. -

Þvi í síðustu þóris árum hafi ónefndur, þórnaldssonur Kenni þvi til leidar, að hölmum, í Þjórninni hafi verið stakkaðar að mun: Þrjóti og mold þvri verið þvri af eþid utan að hömmu í alla vögu og síðan þvri þvri að vörum til. Er hann úr nál. þvri þvri þvri stórnir að flásmáli, en hann var áður, þvri 2-3 árum, enda hafi þvi þvri þvri orðid, að hann hafi verið, h. d. úr í sumum, að þvri og þvri þvri, en þvri þvri

most af þriunni, sem engan ^{sinn} líta. Ad fimi y fjori, en jafnframt ad hadduiki, þar
 sem þiu vill ríðjnu tida, en ad þiu kann nu vel vid sig þanna, syni m.a. það, ad
 þegar þyðeru ferda madau, en þer var í ferð i suman, þer us i holmannu, til þess ad skoda
 hann og taka myndir af hreidnumu, sa hann, ser til mikillar midsunnar, ad i þessum
 hreidnumu voru 3 egg, en einn af þeim var, i þriunni ~~þriunni~~ og einn uloga ad einu 1 egg
 ada 2. Hreidnin voru þá um 8 ad 10 og þyðeru kinn fyrir fleiri
 Notkuru undanfarin ar hafa villtar endur ~~manga~~ veind i þriunni og þott þer hafi
 semiloga, þottar þeirra orþid i holmannu, þer þer þidnu hafa þar vid mid myndu
 sinnum og einn og vortu náttu þer þer. Vi au latid þer madau auar með öllu, þer þiu
 er þer ad einn ofridson, ad a þer sa se leitad með ójofundi og yfir gangi; þiu er ad þessu
 leyfi og s. f. v. þiu fleiri, lík okkur mottumnu: Vori ekki i okkur leitad með þer þer
 og illlyndi, mottumnu vid lifa fridsamar lefi au vid þer nu. Þetta var nu i þer dár. En
 þer er einn með þriunni og fleiri þyðeru, ad þer vidast þer fjolsteypu fleiri og fjósannari sam
 þer ríðta mottu þyðeru og naddis og ad þer mottumnu þer veind fjolsettnari nu i þerim sá-
 mottu ar nu en adur, vidast mottu bouda i þer þer þer, ad hann verði einn ofsettnari ad
 mottu og ad jafnframt seín 2 ada 3 holmar þyðeru i vidbot, suman i þriunni; mottu einn
 þer nu veind i þriunni þyðeru suman þer mottu þer og steyldum vid þer sja, ad þer ydi vel
 sungid og þer vid i þer mottu þer. Steyldu þer talid óadlilegt - góðenju þer þer þer -
 ad 3 egg seín i sama þriunni, og þer þess ad fleiri en einn þer þer eru um samþeridid,
 þer þer þer ad sama þriunni með þer, ad ofsettnari er einn i holmannu einn þer nu er.
 Þad var gaman ad sja þer mottu þer i ríðta þer þer mottu og birtumnu, gott þer
 þer þer þer i vott þer þer þer var fjolsettnari of ríðta þer þer gestumnu
 þer þer og fjósannu, suman þer af þer þer þer og þer þer þer, er þer voru ad þer
 nu sig i þer vidbouda þer þer, sem þer þer þer ad vori ordid soona stoftu,

Síðan viltu endurnarform ad hafast við í fjörnum, - en þangað hafa þó
 flest hópnum samnan með margu nuga hver - hefi þó, og eflaust fleiri,
 hefið eftir því ad barn í allum aldri hafa hófast niður ad fjörn með
 svo ad segja fult fangid af brandi og brandmylsnu til ad gefa þeim of
 mygnu þeirra. Við þetta hafa endurnar og yngarnir orðid svo spakir
 ad barnin hafa jafuvel getad látið fuplana eta brandid ír löfo sín-
 um, og endurnar veid uglausa, um nuga sína, þó þeir hafi komid
 svo nærri barnnum. Hefir oft veid á og julegt ad sjá á þessa margu
 barna hér í barnum fyrir því ad glöðja þessa nýju gasti þeirra og
 kynnast þeim sem best; er hér því, þó í litlu sé, áreidunlega um
 gott uppeldismadal fyrir barnin og semidaga telka og gagnlegu
 en margur hyggur.

Á sambandi við þetta atla þó ad bota smásögu sínu, er þó álit ad sé lóðóns-
 rúte: Þu or veidiljollur sitja í steini og í litlu lóni þar rétt hjá situr önd
 ein með allu ungunn, nýstírdnum ír og gina. Þegar sjór er fallinn út ír lóninu,
 svo, ad öndin kemst elti út ír því með ungu sína, sem elti gátu stírdid yfir
 stærin, faka veidiljollurnar sig upp og setjast, í allu vinnu, í lónid, rétt
 hjá öndinni og ungunnum, sem ni stínga sér í lónid hver af öðrum. Veidiljollurnar
 leida hálaga þangað til þeir taka hófastu upp affur, en þá faka þor sínu ungan
 hver og eta. Helt þessu áfram, Koll af Kollu, um sex ungar voru hofstírn í öpin-
 gin hinna gráðmu veidiljolla. Þann kvöld, sem eftir voru, gat öndin bjargd
 með því, ad breida vöngina yfir þá, jafnstítt sem þeir komu upp í lónid
 á yfirborðid. Veidiljollurnar fengu elti stórra fang í það stíttid og var hann ánd
 nógur. En elti líklegt, ad barn þau, en lesa þessa sögu, sjái varnath andarnar til
 ad vernda affuorin sín, en um leid styrki móðurkostleikans til ad bjarga því sem
 bjargd vord? Skyldu þau elti sjá í önda hörmungu þor, sem niðirni allu við ad

Eyvindur Arnason útgávarstjóri segir, að Jakob Sveinsson Kemari
 hans, hafi fengið Svævi Arnaldsson steinhöggvarn til þess, um fyrir nál. 60
 árum, að aka grjóti út í hölmann og hlada hann upp. Við þetta mun
 hölmur hafa stakkað svo, að kringseljum lagðist mörur. Aðrir telja, að
 Ánni Þorsteins son landfógeti hafi fyrstur manna sýnt hölmannum þann
 söna, að þetta hann mold og torfi, svo að fuglar gætu hafzt þar við, enda
 mun hann og e. t. v. fleiri Reykvíkinga, t. d. Jakob Sveinsson, hafa hafzt
 þar endur sínar á sumrum, þar sem þeir höfðu tekið nði til 2 verpa
 stöggjum sínum en í landi. Viltar endur eða aðrir fuglar sárust þá sjaldan
 eða aldrei á Tjörninni, þó ^{því} ² voru þeir ódara stöðir, ef þeir sárust þar
 eða nál og þessum; þeir öllu þá hvergi fríland fyrir blóðsyrstunum fugla-
 morðingjum og flým þeir lodinn og Tjörnina. Etú er þetta, sem tætur þor,
 tættu mjög á annan og betri vop, sem sáðar veidur vitid ad.

Etú á þeim síðustu árum hefir ónefndur maður einn hér í landinu þröft þá
 komid þó til leiddar, að hölmur í Tjörninni hefir veid stakkaður ad mun.
 Grjóti og mold var elid utand hönnu og síðan þröft yfir ad vorum til. Við
 þetta er un hölmur nál. ferfalt störr ad flakar náli en adur var þann, enda
 hefir sin úrkyngi á veid, ad hann hefir veid miltu, þó þeir setim "effir en adur"
 of ginsnu fuplum, en þó einn mest af þriunni, sem engan í sinn líki ad finni
 og fjöri, en jafnframt ad ríðriki, þar sem þú set ad og vill ríkjum ríða, en
 ad hún hann vel við sig þanna, sýni m. a. þad, ad þegar þýzku ferðamannur, sem
 hér var í þad í sumur, fór út í hölmann til ad stöda hann og þóttu nupolis og
 þriundrum, sá þann, sá til miltellur mörur, ad í flestum þriundrum
 voru 3 egg, en þú á vorumloga adur 1/2 egg og 2. Hóidur voru

um 80 að tölum og tölum á milli fyrir fléttu. Það var gaman að sjá svörtu húfum-
 ar í hvíta hálsinum og bicknum gogjast upp ín grasinu í hölmum í vor
 þegar hann fjölsettastur af nýkomnum gæstum um fögru og fjöru summan
 frá Akriðum ströndum, og elti vor þeir þogjandi: Vorid var ársidaulega
 Korið!

Þyólst upp við mikid faglað og hafi mér aldrei fundist vorid vera Korið,
 fyr en Kríam gærdi vart við sig, um lokaleyðid. Hinn Komur varjulega um
 11. maí á vestan fjalls og bringað um 14. maí. Árið 1893 brá hinn þó þessari
 venju, því þá kom hinn 4. maí þar eytra.

Þótt loan sé varjulega nefud, „vot bodinn ljúfi“, leudir hún oft í
 votbretunum og lokarunum um sumarmála leyðid, en Kríam
 hurrnar oftast slík vœdur af sér, og þá réttnefudari „vot bodinn
 ljúfi, enda gerir sjaldan vand vœdur eftir að hún er Kominn.

Áid Þjarnarhólminum hafi vorid fjölbyggðari um í tvoim síðustu ár-
 um, viddist mér ótvíneðt benda á þólfina fyrir því að hann verði um
 stórkærur að umm og að jafnframt séu byggðir 2 da 3 hólmar í iud-
 bót, summar í Þjórninni; mátti einn þeirra vera í Þjórninni fyrir
 sunnon brúna og steylolum við þó sjá, að þó yndi „vel sungid í
 Saurbojar eldhúsi“. Rékloft er, að Kríam og enda fleiri faglar, séu
 því fjúsámar og fjölstýldu fleiri, sem þeir njóta meira meðis og Kjúðar.
 Yngri haldur því fram, að fleiri en ein Kríam hafi vorid um þau kríðin
 sem þjús egg voru í, en það sýni þá um tætur, að þjúsingst er um
 faglinum í hölmum um ein og hann er um og að brýn þórf er á að stótki
 hann að um, ein og idur er telid fram.